

Chemare spre visare în arta lui Renée Politzer Nass

De Getta Neumann

Ne-am cunoscut la Aachen, pe vremea studenției, acum 40 și ceva de ani, dar parcă ne știm de când suntem pe lume, iar copilăria la Timișoara, este o perioadă care ne leagă, cu toate că am petrecut-o în paralel.

Evi Renée Politzer avea 16 ani și era elevă la Liceul de Arte Plastice din Timișoara când a emigrat în Germania. A studiat *Grafikdesign* la Kunstakademie din Düsseldorf, apoi arhitectură la Technische Hochschule din Aachen. Și-a întemeiat o familie, a lucrat în diferite birouri de arhitectură și nu a încetat să deseneze, picteze, fotografieze. Din momentul când copiii au solicitat-o mai puțin, s-a dedicat din plin picturii și artei fotografice și, cum puteți vedea din biografia ei, cu mult succes.

Urmăresc evoluția ei de ani de zile și a fost interesant să observ schimbările în tematica și stilul operei sale artistice. Acum câțiva ani relevam dimensiunea ei solară și optimistă, care dăinuie și astăzi, cu toate că mi se pare că în lucrările recente s-au strecurat neliniști tănuite. Emigrarea brăzdează sufletele. Gyuri Politzer, profesor de dans, pasionat de muzică, un suflet de artist îndrăgostit de Timișoara a supraviețuit în mediul străin prin umor și bonomie, pe când fiica sublimează prin artă dezrădăcinarea survenită în perioada adolescenței, suferințele inerente vieții.

Lumina difuză din unele imagini, contururile estompate, formele voalate ne vorbesc de visare și nostalgie, despre clipa fugitivă, despre existența efemeră. Siluetele frânte prin prisma ploii din *Rain in New York*, ca și figurile răzlețe în spațiul imens din *Orientation in Badlands* avansează într-o atmosferă de irealitate. În imaginea din urmă drumul parcă înzăpezit șerpuieste în mijlocul deșertului spre albastrul munților, al mării sau al cerului. Oamenii mărunți, răzleți într-un spațiu cu care nu armonizează, nu se contopesc cu natura, dimpotrivă, sunt înstrăinați de ea.

Aceași ambiguitate destabilizantă ne izbește în imaginile colaj. Și aici omuleții arată dezorientați și nelalocul lor, ca niște figurine Playmobil plasate de o mână jucăușă. Rotunjimea merelor se reflectă în spirala scărilor, dar verdele

contrastează cu cenușiul, umezeala cu ariditatea peisajului din metal și beton. Incongruitatea elementelor te incită să îți pui întrebări, te scoate din șina banalului. În altă imagine colaj, culoarul gri cu câțiva plimbăreți despică peisajul de mere de un verde cald ca un fermoar care ar putea să se închidă și să se scufunde printre fructe.

Tiny people este titlul unei serii, din care vedem numai câteva exemple. Impresionantă este imaginea cu alpiștii pe pisc. Îi vedem slabi și firavi sau, dimpotrivă, triumfători, căci au escaladat stânci inaccesibile muritorilor de rând? Ochiul de după ziduri în „London Eye” ne țintește impasibil, într-o imagine suprarealistă care combină pictura cu fotografia, pe când în fotografia „Landscape” privirea plonjează în mare și spre orizonturi infinite.

Ca orice operă de artă autentică, opera lui Renée Politzer Nass permite multe interpretări: ambiguitățile neliniștitoare pot fi percepute ca niște calambururi, incongruitățile în compoziție ca expresia unui spirit vioi, preocuparea cu *tiny people* ca expresia simpatiei pentru uman. Sigur este că emoția din această lume imaginară pătrunde în noi, reverberează și ne înfioară.